

สำเนาฉบับ

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๒๓

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการจัดทำสัญญากู้ยืมเงินกับเกษตรกร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ๗๒ จังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๙

ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบบันทึกต่อท้ายหนังสือสัญญาค้ำประกัน จำนวน ๑ ฉบับ

๒. ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๙ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งให้จังหวัด ชะลอการทำสัญญากู้ยืมเงินกับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ที่จะดำเนินการภายหลังวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้ เนื่องจากสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. (ส.ป.ก. ๓-๐๖) หนังสือสัญญารับรองผูกพันตนรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันต่อ ส.ป.ก. (ส.ป.ก. ๓-๐๙) และหนังสือสัญญาค้ำประกัน (ส.ป.ก. ๓-๑๐) ซึ่ง ส.ป.ก. ใช้ในการปฏิบัติงานมีข้อความไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฯ ไว้จนกว่าสำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจพิจารณาร่างหนังสือค้ำประกันดังกล่าวแล้วเสร็จ และแจ้งให้จังหวัดปฏิบัติกรณีมีการดำเนินการหรือการกระทำใดๆ ตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ซึ่งเกิดขึ้นนับแต่วันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฯ มีผลใช้บังคับ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุด ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๔/๒๙๗๔ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ แจ้ง ส.ป.ก. ว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ซึ่งขณะนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรณีจึงยังไม่เป็นที่ยุติ สำนักงานอัยการสูงสุด จึงส่งร่างหนังสือสัญญาค้ำประกันที่แก้ไขดังกล่าวกลับมายัง ส.ป.ก. และเมื่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ จึงให้ ส.ป.ก. ยกร่างหนังสือสัญญาค้ำประกันใหม่ตามที่กฎหมายได้แก้ไขแล้ว ส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาอีกครั้ง

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า จากการที่ ส.ป.ก. แจ้งให้จังหวัดชะลอการทำสัญญากู้ยืมเงินกับเกษตรกร อาจมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความต้องการใช้เงินทุนเป็นปัจจัยในการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยเกษตรกรมีความคาดหวังที่จะได้รับเงินกู้ยืมจาก ส.ป.ก. ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าแหล่งเงินทุนอื่นๆ ประกอบกับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีแหล่งเงิน

กู้ยืมหลักในระบบคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และ ส.ป.ก. ซึ่งน้อยกว่าเกษตรกรทั่วไปที่สามารถใช้ที่ดินเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินได้ การชะลอการทำสัญญากู้ดังกล่าว จะส่งผลให้เกษตรกรต้องไปกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า ส.ป.ก. หรือเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจจะเกิดปัญหาในการชำระหนี้ขึ้นภายหลังได้ จากกรณีปัญหาในการจัดทำสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. ดังกล่าวข้างต้น เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการนำเงินกู้ยืมไปพัฒนาการประกอบอาชีพของเกษตรกร และการปล่อยสินเชื่อของ ส.ป.ก. จึงขอยกเลิกการชะลอการจัดทำสัญญากู้ยืมเงินกับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ตามหนังสือ ส่วนที่สุดที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๓๙ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และให้จังหวัดดำเนินการจัดทำสัญญากู้ยืมเงินกับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ดังนี้

๑. การทำสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. กับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ใช้แบบสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. (ส.ป.ก. ๓-๐๖)

๒. การทำสัญญาค้ำประกัน ใช้แบบหนังสือสัญญาค้ำประกัน (ส.ป.ก. ๓-๑๐) ไปก่อน พร้อมจัดทำบันทึกต่อท้ายหนังสือสัญญาค้ำประกัน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) เนื่องจากหากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฯ ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ส.ป.ก. จะต้องส่งร่างหนังสือสัญญาค้ำประกันให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นแบบในการทำสัญญาค้ำประกันการกู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก.

๓. การดำเนินการกรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฯ มาตรา ๑๙ ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ “เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ” จากบทบัญญัติดังกล่าว มีสาระสำคัญกำหนดให้ในกรณีที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จังหวัดต้องมีหน้าที่ส่งหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัดเพื่อให้ชำระเงินมาชำระหนี้ ซึ่งหากไม่ดำเนินการดังกล่าว จะมีผลให้ ส.ป.ก. ได้รับความเสียหาย เนื่องจากไม่สามารถเรียกให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบในส่วนดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังได้ จึงเห็นควรให้จังหวัดติดตาม ตรวจสอบ สถานะหนี้ และกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ถูกต้อง รวมทั้งดำเนินการบอกกล่าวให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ตามบทบัญญัติดังกล่าวอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้จัดทำตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ เพื่อให้จังหวัดใช้ในการแจ้งผู้ค้ำประกันทราบต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐-๒๒๘๑-๘๗๘๗ ต่อ ๓๓๖

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

บัญชา พิมพ์/ทาน/ร่าง.....ตรวจ

ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้

ที่.....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....

เรื่อง ขอให้ชำระหนี้

เรียน (ผู้ค้ำประกัน)

อ้างถึง หนังสือสัญญาค้ำประกัน ที่...../.....ลงวันที่.....

ตามที่อ้างถึง ท่านได้ผูกพันตนค้ำประกันการกู้ยืมเงินตามที่.....ผู้กู้
กู้ยืมเงินไปจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ผู้ให้กู้ เป็นจำนวนเงิน.....บาท
(.....) โดยยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาค้ำประกันที่อ้างถึง และสัญญาว่าหากผู้กู้ไม่ชำระ
หนี้ให้ครบถ้วนตามสัญญากู้ยืมเงิน ท่านจะเป็นผู้ชำระหนี้แทนผู้กู้ นั้น

ส.ป.ก. โดย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ขอแจ้งให้ทราบว่า
บัดนี้ ผู้กู้ไม่นำเงินมาชำระหนี้ให้ครบถ้วน ในงวดที่.....ซึ่งครบกำหนดในวันที่.....
จำนวนเงิน.....บาท (.....) อันเป็นการผิดสัญญากู้ยืมเงิน และทำให้ ส.ป.ก. ได้รับความเสียหาย เนื่องจากไม่ได้รับชำระหนี้ดังกล่าว

โดยหนังสือฉบับนี้ จึงขอให้ท่านในฐานะผู้ค้ำประกัน ปฏิบัติตามหนังสือสัญญาค้ำประกัน
ที่อ้างถึง โดยนำเงินจำนวน.....บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยค้างชำระ (ถ้ามี)
จำนวน.....บาท (.....) มาชำระแก่ ส.ป.ก. ภายใน.....วัน นับแต่วันที่ได้รับ
หนังสือฉบับนี้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....เลขที่.....
ในวันและเวลาราชการ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ท่านไม่นำเงินมาชำระหนี้ดังกล่าวให้ครบถ้วน
ส.ป.ก. จะดำเนินการตามกฎหมายกับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ (ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร.....

บันทึกต่อท้ายหนังสือสัญญาค้ำประกัน

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ตามหนังสือสัญญาค้ำประกัน เลขที่...../..... ลงวันที่.....
ข้าพเจ้า..... อายุ..... ปี หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน
เลขที่..... สถานที่ออกบัตร อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... ภูมิลำเนาเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... สัญชาติ..... ได้ค้ำประกัน
การกู้ยืมเงิน ตามสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. เลขที่...../..... ลงวันที่.....
ซึ่ง..... ผู้กู้ กู้ยืมเงินจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ผู้ให้กู้ จำนวน..... บาท นั้น ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำและทำบันทึก
ต่อท้ายหนังสือสัญญาค้ำประกัน ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ในขณะที่ทำบันทึกต่อท้ายหนังสือสัญญาค้ำประกันฉบับนี้ ผู้ค้ำประกันได้ทราบอยู่แล้วว่า
หนังสือสัญญาค้ำประกันที่ผู้ค้ำประกันทำกับ ส.ป.ก. นั้นอาจมีข้อความที่ขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามที่
กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ค้ำประกัน
ตกลงยินยอมให้มีผลบังคับใช้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

๒. ผู้ค้ำประกันตกลงยินยอมทำหนังสือสัญญาค้ำประกันฉบับใหม่ แทนฉบับเดิม เมื่อร่าง
หนังสือสัญญาค้ำประกันฉบับใหม่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานอัยการสูงสุดเสร็จเรียบร้อยแล้ว
และยินยอมผูกพันตนรับผิดชอบตามสัญญากู้ยืมเงินและหนังสือสัญญาค้ำประกันฉบับใหม่ ทุกประการ

๓. ในระหว่างที่รื้อร่างหนังสือสัญญาค้ำประกัน ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงาน
อัยการสูงสุด หากเกิดกรณีพิพาทขึ้นระหว่างผู้ค้ำประกัน และ ส.ป.ก. ผู้ค้ำประกันตกลงยินยอมให้หนังสือ
สัญญาค้ำประกันที่ผู้ค้ำประกันทำกับ ส.ป.ก. มีผลบังคับใช้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับในพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมดังกล่าว

๔. ให้ถ้อยบันทึกต่อท้ายหนังสือสัญญาค้ำประกันฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหนังสือสัญญา
ค้ำประกันฉบับดังกล่าวข้างต้น

บันทึกต่อท้ายหนังสือสัญญาค้ำประกันฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจโดยตลอดแล้ว
จึงได้ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ ผู้ค้ำประกัน

(.....)

ลงชื่อ พยาน

(.....)

ลงชื่อ พยาน

(.....)

หมายเหตุ

๑. ชื่อพยาน.....อายุ.....ปี หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....
สถานที่ออกบัตร อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ภูมิลำเนาเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....สัญชาติ.....

๒. ชื่อพยาน.....อายุ.....ปี หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....
สถานที่ออกบัตร อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ภูมิลำเนาเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....สัญชาติ.....